

**НАРЕДБА № 36 от 21.07. 2009 г. за условията и реда за упражняване
на държавен здравен контрол**

Обн. - ДВ, бр. 63 от 07.08.2009 г.; изм. и доп., бр. 38 от 17.05.2011 г., в
сила от 17.05.2011 г.;

Издадена от министъра на здравеопазването

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (1) Тази наредба определя условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

(2) На държавен здравен контрол подлежат:

1. обектите с обществено предназначение;
2. продуктите и стоките със значение за здравето на човека;
3. дейностите със значение за здравето на човека;
4. факторите на жизнената среда.

(3) Държавният здравен контрол върху обектите с обществено предназначение се осъществява във всички обекти независимо от тяхната собственост.

Чл. 2. Главният държавен здравен инспектор организира и ръководи държавния здравен контрол в страната.

Чл. 3. Дирекция "Обществено здраве" в Министерството на здравеопазването дава указания на егионалните здравни инспекции (РЗИ) и на Националния център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) за планиране и организация на държавния здравен контрол и методически ръководи провеждането му.

Чл. 4. (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Регионалните здравни инспекции и НЦРРЗ извършват държавен здравен контрол на територията на съответните области.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол във ведомствените поделения на Министерството на

отбраната, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на вътрешните работи и Министерството на правосъдието се извършва от звената по ведомствен здравен контрол към съответните министерства, спрямо които главният държавен здравен инспектор осъществява методично ръководство и контрол.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Държавният здравен контрол се извършва от държавни здравни инспектори, както следва:

1. на територията на цялата страна-държавни здравни инспектори от Министерството на здравеопазването;

2. на територията на всяка област-държавни здравни инспектори от съответната РЗИ или НЦРРЗ.

(2) Министърът на здравеопазването със заповед определя държавните здравни инспектори по ал. 1, т. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Министърът на здравеопазването по предложение на директорите на РЗИ определя със заповед държавните здравни инспектори, които упражняват контрол върху химичните вещества и смеси в случаите, определени със Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.

(4) Директорът на РЗИ, съответно директорът на НЦРРЗ, със заповед определя държавните здравни инспектори по ал. 1, т. 2, които извършват държавен здравен контрол.

(5) Директорът на РЗИ определя със заповед държавни здравни инспектори, които упражняват контрол върху дейността на службите по трудова медицина в случаите, определени със Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(6) В заповедта по ал. 4 директорът на РЗИ, съответно директорът на НЦРРЗ, определя обхвата на извършвания контрол за всеки държавен инспектор по отношение на:

1. контролирана територия и обекти с обществено предназначение;
2. контролирани продукти и стоки със значение за здравето на човека;
3. контролирани дейности със значение за здравето на човека;

4. контролирани фактори на жизнената среда.

(7) Държавните здравни инспектори удостоверяват правата си със служебни карти по образец съгласно приложение № 1.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1)
Държавният здравен контрол се извършва чрез следните дейности:

1. оценка на документация при проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация на строежите в Република България и инспекции в хода на строителството на обекти с обществено предназначение;

2. инспекция/проверка на въведени в експлоатация обекти с обществено предназначение;

3. инспекция/проверка на продукти и стоки със значение за здравето на човека;

4. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) оценка на процедурите за прилагане на добри практики, на системата за управление на безопасността на натуралните минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели или на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки, а когато тя е неприложима-на процедурите в съответствие с нейните принципи;

5. вземане на образци или проби от продуктите и стоките със значение за здравето на човека, извършване на лабораторни анализи и изготвяне на заключения за съответствието им с утвърдените с нормативен акт здравни изисквания;

6. вземане на проби или извършване на измервания на фактори на жизнената среда, извършване на лабораторни анализи и изготвяне на заключения за съответствието им с установените с нормативен акт здравни изисквания;

7. проверка на документите, удостоверяващи здравното състояние на персонала, работещ в обекти с обществено предназначение, и хигиената на персонала;

8. инспекция/проверка за спазване на установените с нормативен акт здравни изисквания при извършване на дейности със значение за здравето на човека;

9. проверка на документация на обектите с обществено предназначение, за продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на населението и факторите на жизнената среда.

(2) Дейностите по ал. 1, т. 1-4, 8 и 9 се извършват съгласно стандартни оперативни процедури, които се утвърждават от главния държавен здравен инспектор.

(3) Дейностите по ал. 1, т. 1-4, 8 и 9 се извършват чрез използване на чеклистове, утвърдени от главния държавен здравен инспектор.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) При провеждането на държавния здравен контрол държавните здравни инспектори имат право:

1. на свободен достъп до обектите, продуктите, стоките, дейностите и лицата, подлежащи на контрол;

2. да изискват сведения и документи и да получават копия от тях на хартиен и/или електронен носител;

3. да вземат проби и образци за лабораторни анализи в необходимите количества за тяхното извършване;

4. да разпореждат извършване на прегледи и изследвания за оценка на здравословното състояние на лицата по чл. 34, ал. 3 от Закона за здравето;

5. да предписват отстраняване от работа на лица, които са болни или заразители и представляват опасност за здравето на околните;

6. да дават задължителни предписания при констатиране на нарушения, като определят срокове и лица, отговорни за отстраняването им;

7. да издават предписания за спиране реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека при съмнение за тяхната безопасност;

8. да спират незабавно с предписание експлоатацията на обекти или на части от тях или извършването на дейности в случаите, когато е налице непосредствена опасност за живота и здравето на хората, разпространението на заразни заболявания или за възникване на отравяния;

9. да предлагат на органите на Дирекцията за национален строителен контрол при въвеждане в експлоатация на строежите в Република България решение за отказ за приемане на обекти с обществено предназначение, когато установят съществени нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;

10. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) да предлагат издаването на заповеди за преработка, използване за други цели в преработен или непреработен вид или за унищожаване на продукти и стоки със значение за здравето на човека, в случаите, когато резултатите от лабораторните изследвания и експертиза показват, че продуктите, стоките, химичните вещества и смеси не съответстват на здравните изисквания;

11. да съставят актове за установяване на административни нарушения;

12. да поставят удостоверителни знаци в случаите по чл. 38 и 39 от Закона за здравето по образец съгласно приложения № 2 и 3;

13. да налагат принудителни административни мерки, предвидени в закон.

(2) В случаите по чл. 38 от Закона за здравето удостоверителните знаци по ал. 1, т. 12 са с големина на формат А4, предупредителният текст е в червен цвят, а рамката и останалият текст - в черен. Знаците се поставят на мястото за достъп на посетители в обекта или в непосредствена близост до това място (входна врата, витрина и др.).

(3) В случаите по чл. 39 от Закона за здравето удостоверителните знаци по ал. 1, т. 12 са с големина на формат А 5, предупредителният текст е в червен цвят, а рамката и останалият текст - в черен. Знаците се поставят прикрепени към партидата от стоката, която следва да е отделена от останалата стока в обекта по начин, който да изключва тяхното смесване.

Чл. 8. (1) Инспекцията/проверката се извършва в присъствието на заинтересованите лица или техни представители.

(2) За резултатите от извършената инспекция/проверка се съставя протокол или доклад. Протоколът/докладът съдържа констативна и указателна част.

(3) Констативната част съдържа обект на инспекцията/проверката, факти и обстоятелства, установени при извършването на инспекцията/проверката, както и констатирани нарушения.

(4) Указателната част съдържа задължителни предписания за отстраняване на нарушения, сроковете за тяхното отстраняване и отговорното за това лице. В указателната част се отбелязва и поставянето на удостоверителни знаци по чл. 7, ал. 2 и 3.

(5) Когато при извършена инспекция/проверка не са направени предписания, указателната част на протокола/доклада не се попълва.

(6) Протоколът/докладът се изготвя в два екземпляра-по един за заинтересованото лице и за Министерството на здравеопазването, РЗИ или НЦРРЗ.

(7) Протоколът/докладът се подписва от държавния здравен инспектор.

Чл. 9. (1) В случаите, когато са направени предписания, протоколът/докладът се връчва на заинтересованото лице, като се отбелязва и датата на връчване.

(2) Отказът на лицето да приеме протокола/доклада се удостоверява с подписа поне на един свидетел, като държавният здравен инспектор отбелязва трите имена, ЕГН и адреса му. В този случай предписанията се смятат за връчени на заинтересованото лице.

Чл. 10. Проверка за изпълнение на предписанията се извършва в 30-дневен срок от изтичане на срока за отстраняване на нарушенията, определен в предписанието.

Чл. 11. (1) При провеждане на държавен здравен контрол се налагат следните принудителни административни мерки:

1. спиране експлоатацията на обект или част от него или спиране на съответната дейност със значение за здравето на човека до отстраняване на нарушенията;

2. незабавно спиране експлоатацията на обект или на част от него или на съответната дейност в случаите, когато е налице непосредствена опасност за живота и здравето на хората;

3. спиране реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека;

4. изтегляне от пазара на продукти и стоки със значение за здравето на човека и/или изземването им от потребителите в случаите, когато е налице непосредствена опасност за живота и здравето на хората, за разпространение на заразни заболявания или за възникване на отравяния;

5. преработка, използване за други цели или унищожаване на продукти и стоки със значение за здравето на човека;

6. други мерки при неспазване на здравните изисквания.

(2) Принудителните мерки по ал. 1, т. 1, 4 и 5 се налагат със заповед на директора на РЗИ, съответно на директора на НЦРРЗ.

(3) Принудителните мерки по ал. 1, т. 2, 3 и 6 се налагат с предписание на държавен здравен инспектор.

(4) Предписанието по ал. 1, т. 2 и 6 се потвърждава или отменя със заповед на директора на РЗИ, съответно на директора на НЦРРЗ.

(5) Предписанието по ал. 1, т. 3 се отменя със заповед на директора на РЗИ, съответно на директора на НЦРРЗ, или се потвърждава със:

1. заповед за изтегляне от пазара на продукти и стоки със значение за здравето на човека и изземването им от потребителите в случаите, когато е налице непосредствена опасност за живота и здравето на хората, издадена от директор на РЗИ или директора на НЦРРЗ;

2. заповед за преработка, използване за други цели или унищожаване на продукти и стоки със значение за здравето на човека, издадена от директор на РЗИ, директора на НЦРРЗ или главния държавен здравен инспектор.

Чл. 12. (1) Принудителните административни мерки по чл. 11, ал. 1, т. 1, 2 и 3 са в сила до издаването на заповед за възстановяване на дейността или експлоатацията на обекта или заповед за допускане реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека.

(2) Заповедите по ал. 1 се издават по искане на заинтересованото лице. Органите на държавния здравен контрол са длъжни в тридневен срок от направеното искане да извършат инспекция/проверка за изпълнение на задължителните предписания и определените мерки. За инспекцията/проверката се съставя протокол/доклад по реда на чл. 8.

(3) В случай че при проверката по ал. 2 се констатира отстраняване на нарушенията, заповед за възстановяване на дейността или експлоатацията на обекта или заповед за допускане реализацията на продукти и стоки със значение здравето на човека се издава в едномесечен срок от извършването на проверката.

Чл. 13. (1) Актовете по чл. 11, ал. 1, т. 1, 4 и 5 се съобщават на заинтересованото лице по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Актовете по чл. 11, ал. 1, т. 2, 3 и 6 се съобщават по реда на чл. 9, ал. 1 и 2.

(3) Актовете по чл. 11, ал. 1 могат да се оспорват по административен ред пред органите по чл. 45 от Закона за здравето и по съдебен ред.

Чл. 14. Държавният здравен контрол се извършва:

1. систематично-без предварително уведомяване;
2. насочено-при постъпили сигнали от граждани, юридически лица, държавни и общински органи и организации или при наличие на данни за възникнали инциденти с риск за здравето на гражданите.

Чл. 15. (1) Систематичният държавен здравен контрол се извършва чрез:

1. текуща инспекция;
2. тематична проверка.

(2) Текущата инспекция се извършва от органите по чл. 5, ал. 1, т. 2 периодично в обектите с обществено предназначение.

(3) Тематичната проверка се извършва:

1. по разпореждане на главния държавен здравен инспектор;

2. по разпореждане на директора на РЗИ или НЦРРЗ.

(4) Тематичната проверка се провежда по програма, утвърдена от главния държавен здравен инспектор, респ. директора на РЗИ или НЦРРЗ, която включва:

1. целта и предмета на проверка;

2. начина на извършване на проверка;

3. участниците в проверката;

4. вида на представяне на обобщената информация за резултата от проверката.

(5) Резултатите от тематичната проверка се обработват, обобщават, анализират и в случаите по ал. 4, т. 1 се представят на главния държавен здравен инспектор от директора на РЗИ или НЦРРЗ.

(6) В зависимост от характера на проверката резултатите от нея могат да се предоставят и на други ведомства, на областни и общински администрации и браншови организации на производители и търговци с цел комплексното решаване на съответните здравни проблеми.

Чл. 16. (1) Насочен здравен контрол се извършва чрез проверки по разпореждане на директора на РЗИ или НЦРРЗ.

(2) В зависимост от характера на постъпилия сигнал директорът на РЗИ или НЦРРЗ разпорежда извършването на проверка в срок не по-дълъг от два месеца от постъпването на сигнала.

(3) При наличие на данни за възникнали инциденти, които крият риск за здравето на хората, проверката се извършва във възможно най-кратък срок, а при необходимост-и съвместно с други държавни и общински органи и организации.

(4) Регионалната здравна инспекция и НЦРРЗ уведомяват за предприетите от тях действия подателите на сигнала.

Раздел II

Условия и ред за извършване на държавен здравен контрол на обекти с обществено предназначение

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол на обектите с обществено предназначение се извършва както в процеса на тяхното проектиране и изграждане, така и в процеса на експлоатацията им.

Чл. 16б. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Органите на държавния здравен контрол участват в процедурите и вземането на решение по екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда, като оценяват съответствието със здравните изисквания на планове, програми и инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или техни изменения или разширения по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 57 от 2004 г.), и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, приета с Постановление № 59 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 25 от 2003 г.).

Чл. 16в. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Органите на държавния здравен контрол съгласуват устройствени схеми и планове и извършват оценка на съответствието със здравните изисквания на инвестиционни проекти съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията и при спазване изискванията по чл. 18 и 19.

(2) В случаите, когато за устройствена схема или план или инвестиционен проект е извършена екологична оценка, съответно оценка на въздействието върху околната среда, и съответният орган на държавния здравен контрол е участвал в процедурите и вземането на решение по реда на наредбите по чл. 16б, органът на държавния здравен контрол се съобразява с дадените становища и взетите решения при извършване на действията по ал. 1.

Чл. 17. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Органите на държавния здравен контрол участват в състава на:

1. Висшия експертен екологичен съвет на Министерството на околната среда и водите (МОСВ);

2. Националният експертен съвет по устройството на територията и регионалната политика на Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

3. други експертни съвети на централните ведомства;

4. експертните екологични съвети на регионалните инспекции по околната среда и водите към МОСВ;

5. областните и общинските експертни съвети по устройство на територията.

(2) В експертните съвети по ал. 1, т. 1 - 3 участват държавни здравни инспектори от Министерството на здравеопазването или НЦРРЗ.

(3) В експертните съвети по ал. 1, т. 4 и 5 участват държавни здравни инспектори от РЗИ, определяни със заповед на директора на инспекцията ежегодно или за всеки конкретен случай.

Чл. 18. (1) Регионалните здравни инспекции съгласуват при необходимост устройствени схеми или общите и подробните устройствени планове и изготвят здравно заключение, което се предоставя на експертен съвет на одобряващата администрация.

(2) Съгласуване на устройствени планове по искане на физически и юридически лица и изготвянето на здравно заключение се извършва по реда на чл. 19.

(3) Здравното заключение по ал. 1 и 2 се изготвя по образец съгласно приложение № 4.

Чл. 19. (1) Регионалните здравни инспекции извършват оценка на съответствието със здравните изисквания на инвестиционни проекти и проектни разработки по искане на физически или юридически лица и изготвят здравно заключение съгласно приложение № 5.

(2) За издаване на здравно заключение по ал. 1 физическите или юридическите лица подават заявление, в което се посочват име и адрес на лицето, съответно седалище и адрес на управление, адрес на възложителя, наименованието на обекта и фазата на проектиране, административният адрес на строежа и идентификацията на УПИ съгласно действащия ПУП. Към заявлението се прилагат окомплектованите проектни документации.

(3) Експертният съвет по здравно-техническа експертиза в РЗИ разглежда проектната документация в 14-дневен срок от подаване на документите по ал. 2 и:

1. подготвя здравно заключение с оценка, че инвестиционният проект съответства на установените с нормативен акт здравни изисквания;

2. подготвя здравно заключение с оценка, че инвестиционният проект не съответства на установените с нормативен акт здравни изисквания, като се посочват конкретните несъответствия.

(4) Здравното заключение се изготвя в два екземпляра и се подписва от директора на РЗИ. Единият от екземплярите се съхранява в архива на РЗИ, а другият се предоставя срещу подпис на лицето, подало заявлението, заедно с приложената проектна документация.

(5) В РЗИ се води дневник за постъпилите за разглеждане документации по ал. 1, в който се вписват:

1. датата на внасяне на проектната документация;

2. адрес на възложителя;

3. наименование и адрес на обекта;

4. фаза на проектиране;

5. дата на провеждане на експертния съвет;

6. дата на изготвяне на здравното заключение.

Чл. 20. (1) Държавни здравни инспектори от РЗИ участват в държавните приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на строежите от първа, втора и трета категория, определени в чл. 5, ал. 1 от Наредба № 2 от 2003 г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти (обн., ДВ, бр. 72 от 2003 г.; изм., ДВ, бр. 49 от 2005 г.).

(2) Директорът на РЗИ определя за всеки конкретен случай държавния здравен инспектор, който ще участва в държавната приемателна комисия, и уведомява за това началника на регионалната дирекция за национален строителен контрол.

Чл. 21. (1) Строежите, в които има технологични линии и/или технически съоръжения, се въвеждат в експлоатация след провеждане на комплексни изпитвания при пълната им проектна мощност за установяване на съответствието със здравните норми и изисквания. Комплексните изпитвания се извършават в акредитирани лаборатории.

(2) Държавният здравен инспектор, който участва в държавната приемателна комисия, дава становище за готовността на строежа за въвеждането му в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и подписва протокол обр. 16, когато строежът отговаря на установените с нормативен акт здравни норми и изисквания.

(3) В случаите, при които са констатирани нарушения на здравните норми и изисквания, в т.ч. при провеждане на комплексните изпитвания в процеса на държавното приемане на обекта, държавният здравен инспектор издава отрицателно становище за готовността на строежа за въвеждане в експлоатация.

Чл. 22. Систематичният контрол при обект с обществено предназначение се извършва най-малко веднъж годишно.

Чл. 23. (1) Честотата, видът и обхватът на текущите инспекции и тематичните проверки в обектите с обществено предназначение се определят в годишни планове, които се утвърждават от директора на РЗИ.

(2) Годишните планове по ал. 1 се изготвят въз основа на:

1. указания от Министерството на здравеопазването;
2. спецификата на обектите и проблемите в контролираната територия.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Текущата инспекция включва:

1. проверка дали обектът е вписан във водените от РЗИ регистри;
2. контрол по спазване на установените с нормативен акт здравни изисквания за съответния обект, както и за дейностите, които се извършват в него;
3. контрол по спазване на противоепидемичния режим на работа;
4. проверка по изпълнението на дадени предписания;

5. преглед на документация:

а) за обекта;

б) за продукти или стоки в него;

в) за здравното състояние на персонала, работещ в обекта, когато има конкретни изисквания за това;

6. проверка на продуктите или стоките в обекта за спазването на установените с нормативен акт здравни изисквания към тях;

7. контрол върху провежданите дезинфекционни и стерилизационни мероприятия в обекта в зависимост от спецификата му;

8. контрол за наличие на следи от насекоми, гризачи или други вредители в обекта;

9. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене;

10. контрол по спазването на други специфични изисквания към обекта, установени с нормативен акт.

Чл. 25. (1) В хода на инспекцията/проверката в обект с обществено предназначение държавният здравен инспектор може:

1. да извърши експресни изследвания или инструментални измервания на място в обекта;

2. да вземе проби:

а) за доказване на биологични агенти от работна среда, повърхности, използван инвентар, консумативи и апаратура, бельо, предмети за обслужване, ръце и работно облекло на работещ персонал;

б) от дезинфекционни разтвори;

в) от продукти и стоки или фактори на жизнената среда за извършване на лабораторни анализи.

(2) Държавният здравен инспектор задължително взема проби за лабораторни анализи, когато:

1. установи отклонения при извършване на експресните изследвания на място в обекта;

2. при съмнение за безопасността на продуктите и стоките със значение за здравето на човека или несъответствие на факторите на жизнената среда с установените с нормативен акт здравни изисквания;

3. при съществуваща възможност за възникване и разпространение на заразни заболявания;

4. в други случаи-по преценка на държавния здравен инспектор.

(3) Вземането на проби и провеждането на лабораторни изследвания, анализи и експертизи се извършва по реда на Наредба № 25 от 2007 г. за условията и реда за вземане на проби и провеждане на лабораторни изследвания, анализи и експертизи, необходими за целите на държавния здравен контрол (ДВ, бр. 48 от 2007 г.) и Наредба № 22 от 2003 г. за условията и реда за вземане на проби от храни (ДВ, бр. 93 от 2003 г.).

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) В РЗИ се създават, поддържат и съхраняват досиета на обектите с обществено предназначение, които подлежат на държавен здравен контрол.

(2) Досието на обект с обществено предназначение включва:

1. документацията, подадена в РЗИ, на основание на която за обекта е издадено:

а) удостоверение за регистрация по реда на Закона за храните;

б) (отм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.);

в) хигиенно заключение по реда на Закона за лечебните заведения или Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

2. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) удостоверение за регистрация или хигиенно заключение;

3. документи, удостоверяващи провеждания през календарната година държавен здравен контрол в обекта:

а) протоколи от извършени текущи инспекции и тематични проверки;

б) наложени принудителни административни мерки-предписания, и заповеди;

в) протоколи с резултати от проведени лабораторни анализи, измервания и изпитвания;

4. обобщена годишна информация за проведения в обекта държавен здравен контрол по образец съгласно приложение № 6.

(3) Документите по ал. 2, т. 3, буква "а" се съхраняват в досието в срок три години след издаването им, след което се архивират, а тези по ал. 2, т. 3, букви "б" и "в" се архивират в срок три месеца след включването им в обобщената годишна информация по ал. 2, т. 4.

(4) В досието на обект с обществено предназначение могат да се включват и други документи освен посочените в ал. 2, когато това е необходимо предвид спецификата на обекта.

Раздел III

Условия и ред за извършване на държавен здравен контрол върху продукти и стоки, имащи значение за здравето на човека

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Органите на държавния здравен контрол извършват контрол върху продуктите и стоките със значение за здравето на човека за съответствието им с установените в нормативен акт здравни изисквания.

(2) Контролът се осъществява по отношение на:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели;

2. лекарствени продукти;

3. козметични продукти;

4. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) химични вещества и смеси;

5. дрехи втора употреба;

б. санитарно-хигиенни материали (дамски превръзки, тампони, бебешки еднократни пелени и еднократни пелени за възрастни, влажни кърпички за кожата);

7. (нова - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) медицински изделия.

(3) Контролът по ал. 1 се извършва във всички етапи от производството, преработката, съхранението, транспорта, вноса, износа, предлагането в търговската мрежа и употребата на продуктите и стоките със значение за здравето на човека.

Чл. 28. В зависимост от вида на продукта или стоката, мястото на инспекцията/проверката и състоянието на продукта или стоката в момента на инспекцията/проверката държавният здравен инспектор извършва една или няколко от следните дейности:

1. проверка на технологичната документация за производство на продукта или стоката;

2. проверка на документите, придружаващи продукта или стоката;

3. проверка на самия продукт или стока;

4. проверка за идентичност чрез сравняване на поставената маркировка за партидата на съответния продукт или стоката със съпровождащата я документация;

5. вземане на проби за лабораторни анализи и изпитвания.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол на натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, се извършва по реда на Закона за храните, нормативните актове по неговото прилагане и приложимите регламенти на Европейския съюз (ЕС), а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Чл. 30. Държавният здравен контрол на лекарствените продукти се извършва по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, нормативните актове по неговото прилагане и приложимите регламенти на ЕС, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Чл. 31. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.)
Държавният здравен контрол на химичните вещества и смеси се извършва по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, нормативните актове по неговото прилагане и приложимите регламенти на ЕС, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Чл. 32. Държавният здравен контрол на козметичните продукти се извършва за установяване спазването на Наредба № 36 от 2005 г. за изискванията към козметичните продукти, издадена от министъра на здравеопазването (ДВ, бр. 101 от 2005 г.).

Чл. 33. Държавният здравен контрол на дрехите втора употреба се извършва за установяване спазването на Наредба № 27 от 2005 г. за здравните изисквания към дрехите втора употреба, издадена от министъра на здравеопазването (ДВ, бр. 70 от 2005 г.).

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.)
Държавният здравен контрол на санитарно-хигиенните материали (дамски превръзки, тампони, бебешки еднократни пелени и еднократни пелени за възрастни, влажни кърпички за кожата) се извършва за установяване спазването на наредбата по чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 10, буква "е" от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.)
Държавният здравен контрол на медицинските изделия се извършва по реда на Закона за медицинските изделия, нормативните актове по неговото прилагане и приложимите регламенти на ЕС, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Раздел IV

Условия и ред за извършване на държавен здравен контрол върху дейности, имащи значение за здравето на човека

Чл. 35. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.)
Държавният здравен контрол по устройството на урбанизираните територии и дейностите по проектиране, строителство, реконструкция, разширение, въвеждане в експлоатация на жилищни сгради и обекти с обществено предназначение се извършва в съответствие с изискванията на чл. 16а - 16в.

Чл. 36. Държавен здравен контрол се извършва:

1. по изпълнение на Имунизационния календар на Република България по реда на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (обн., ДВ, бр. 45 от 2005 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 5 и 106 от 2007 г., бр. 57 от 2009 г.);

2. за недопускане и ограничаване на вътреболничните инфекции по реда в Наредба № 2 от 2005 г. за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции (ДВ, бр. 8 от 2005 г.);

3. за установяване спазването на Наредба № 5 от 2006 г. за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози (ДВ, бр. 40 от 2006 г.);

4. за опазване на страната от разпространение на особено опасни заразни болести по реда на Наредбата за условията и реда за провеждане на граничен здравен контрол на Република България, приета с ПМС № 274 от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 85 от 2006 г.; изм., бр. 37 от 2008 г.).

Чл. 37. Държавен здравен контрол върху извършването на дезинфекция, дезинсекция и дератизация се извършва за установяване спазването на Наредба № 3 от 2005 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации (ДВ, бр. 12 от 2005 г.).

Чл. 38. Държавният здравен контрол за изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания се извършва за установяване спазването на Наредба № 24 от 2006 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия (ДВ, бр. 78 от 2006 г.).

Чл. 39. Държавният здравен контрол по спазване на физиологичните норми за организирано хранене на групи от населението се извършва за установяване спазването на Наредба № 23 от 2005 г. за физиологичните норми за хранене на населението (ДВ, бр. 63 от 2005 г.).

Чл. 40. Органите на държавния здравен контрол извършват контрол върху дейността на службите по трудова медицина по реда на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и за установяване спазването на Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (ДВ, бр. 14 от 2008 г.).

Чл. 41. Държавният здравен контрол на дейностите с опасни отпадъци се извършва по реда на Закона за управление на отпадъците и нормативните актове по неговото прилагане, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол по спазване на изискванията за осигуряване здравословно хранене на групи от населението се извършва за установяване спазването на Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците (ДВ, бр. 63 от 2009 г.) и останалите наредби по чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 11, буква „л“ от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

Чл. 41б. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Органите на държавния здравен контрол извършват контрол върху дейността с азбест и/или азбестосъдържащи материали по реда на Закона за здравето и за установяване спазването на Наредба № 9 от 2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа (ДВ, бр. 71 от 2006 г.).

Чл. 41в. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за реклама и продажба на алкохолни напитки се извършва за установяване спазването на чл. 54 и 55 от Закона за здравето.

Чл. 41г. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене се извършва по реда на Закона за здравето и за установяване спазването на Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места, приета с Постановление № 264 на Министерския съвет от 2010 г. (ДВ, бр. 90 от 2010 г.).

Раздел V

Условия и ред за извършване на държавен здравен контрол върху фактори на жизнената среда

Чл. 42. (1) Държавният здравен контрол върху води, предназначени за питейно-битови цели, и води, предназначени за къпане, се извършва по

реда на Закона за водите и Закона за здравето и за установяване спазването на:

1. Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; изм., бр. 87 от 2007 г.);

2. Наредба № 11 от 2002 г. за качеството на водите за къпане (обн., ДВ, бр. 25 от 2002 г.; изм., бр. 53 от 2008 г.) и Наредба № 5 от 2008 г. за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 от 2008 г.);

3. Наредба № 12 от 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 63 от 2002 г.).

(2) С контрола по ал. 1 се установява спазването на изискванията относно:

1. качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. качеството на водите за къпане;

3. качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Чл. 43. Държавният здравен контрол върху минералните води, използвани за лечение, профилактика, питейно-битови цели, бутилиране, хигиенни цели, спорт и отдих, се извършва по реда на Закона за водите, Закона за храните и Закона за здравето и за установяване спазването на:

1. Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, приета с ПМС № 178 от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 68 от 2004 г.; изм., бр. 22 от 2005 г., бр. 54 от 2006 г. и бр. 66 от 2008 г.);

2. наредбите по чл. 77, т. 1 и т. 2 по Закона за здравето.

Чл. 44. Органите на държавния здравен контрол извършват контрол на шума от локални източници за установяване съответствието на генерираните от тях шумови нива с нормативно регламентиранияте гранични стойности.

Чл. 45. Контролът по чл. 44 включва:

1. експертна оценка, проверки и измервания в процеса на проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация на обектите с обществено предназначение, които са потенциални локални източници на шум;

2. контрол и измервания в процеса на експлоатация на локалните източници на шум.

Чл. 46. (1) Контролът по чл. 45, т. 2 се извършва насочено-при постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни и общински органи и организации.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва чрез провеждане на измервания на шума в околната среда и/или в близките до обекта, източник на шум, жилищни помещения или обществени сгради.

(3) Измерването на нивата на шум в околната среда, в жилищни и обществени сгради се извършва по реда на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

(4) При измерване на шумови нива, превишаващи граничните стойности, регламентирани с наредбата по ал. 3, органите на държавния здравен контрол прилагат принудителните административни мерки по раздел I.

(5) При провеждане на държавен здравен контрол на шума от локални източници освен мерките по ал. 4 органите на държавния здравен контрол могат да налагат мерки по реда на глава шеста, раздели I и II от Закона за защита от шума в околната среда.

Чл. 47. (1) Измервания на шума се извършват в присъствието на представител на обекта-локален източник на шум, и собственика на жилището/обществената сграда или негов представител.

(2) При отказ или отсъствие на представител на обекта-локален източник на шум, или на собственика на жилището/обществената сграда измерването се извършва в присъствието на свидетел.

Чл. 48. (1) Регионалните здравни инспекции създават, поддържат и съхраняват досиета на обектите-локални източници на шум, срещу които са постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни и общински органи и организации.

(2) Досието на обект по ал. 1 включва най-малко следната информация:

1. адрес на обекта, локален източник на шум;
2. характеристика на източника/източниците на шум-местоположение, вид, брой, мощност, нива на шумови емисии от всеки източник по документация;
3. измерени нива на шума при въвеждане на обекта в експлоатация и при текущия контрол;
4. брой засегнати обитатели;
5. постъпили сигнали;
6. протоколи от извършени проверки;
7. наложени принудителни административни мерки-предписания, актове, заповеди;
8. протоколи с резултати от проведени измервания.

Чл. 49. В обектите по чл. 48 се извършват контролни проверки и измервания на нивата на шум най-малко 2 пъти в рамките на 12 месеца-първото измерване се извършва след изтичане срока на предписаните мероприятия, а второто-в рамките на 12 месеца от датата на получаване на сигнала.

Чл. 50. (1) Органите на държавния здравен контрол могат да ограничат работното време на обектите и съоръженията в случаите, когато шумовите емисии превишават регламентираните гранични стойности, въздействат върху здравето и/или влошават качеството на живот.

(2) Мерките по ал. 1 се прилагат със заповед на директора на РЗИ и са в сила до отстраняването на причините, довели до издаване на заповедта.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Органите на държавния здравен контрол провеждат мониторинг на шума в

урбанизираните територии по условията и реда на Наредба № 54 от 2010 г. за дейността на Националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ, бр. 3 от 2011 г.).

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Органите на държавния здравен контрол извършват контрол на вибрациите в жилищни помещения и обществени сгради за установяване съответствието на генерираните в тях вибрации с установените гранични стойности в Наредба № 9 от 2010 г. за максимално допустимите стойности на вибрациите в жилищни помещения (ДВ, бр. 17 от 2010 г.).

(2) Контролът по ал. 1 включва:

1. експертна оценка, проверки и измервания в процеса на проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация на обектите с обществено предназначение, в състава на които влизат обекти и съоръжения, източници на вибрации;

2. контрол и измервания на вибрациите в жилищни помещения и обществени сгради в процеса на експлоатация на обектите, източници на вибрации.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) Контролът по чл. 52, ал. 2, т. 2 се извършва насочено при постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни и общински органи и организации.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва чрез провеждане на измервания на вибрациите в близките до обекта, източник на вибрации, жилищни помещения или обществени сгради.

(3) При измерване на вибрации, превишаващи граничните стойности, определени с Наредба № 9 от 2010 г. за максимално допустимите стойности на вибрациите в жилищни помещения, органите на държавния здравен контрол прилагат принудителните административни мерки по раздел I.

Чл. 54. (1) Измервания на вибрации се извършват в присъствието на представител на обекта, източник на вибрации, и на собственика на жилището/обществената сграда или негов представител.

(2) При отказ или отсъствие на представител на обекта, източник на вибрации, или на собственика на жилището/обществената сграда или неговия представител измерването се извършва в присъствието на свидетел.

Чл. 55. (1) Регионалните здравни инспекции създават, поддържат и съхраняват досиета на обектите-източници на вибрации, срещу които са постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни и общински органи и организации.

(2) Досието на обект по ал. 1 включва най-малко следната информация:

1. адрес на обекта, източник на вибрации;
2. характеристика на източника/източниците на вибрации-местоположение, вид, брой, мощност, нива на вибрации от всеки източник по документация;
3. измерени вибрации при въвеждане на обекта в експлоатация и при текущия контрол;
4. брой засегнати обитатели;
5. постъпили сигнали;
6. протоколи от извършени проверки;
7. наложени принудителни административни мерки-предписания, актове, заповеди;
8. протоколи с резултати от проведени измервания.

(3) В обектите по ал. 1 се извършват контролни проверки и измервания на вибрациите най-малко 2 пъти в рамките на 12 месеца-първото измерване се извършва след изтичане срока на предписаните мероприятия, а второто- в рамките на 12 месеца от датата на получаване на жалбата.

Чл. 56. (1) Държавен здравен контрол върху химични фактори във въздушната среда на обекти с обществено предназначение се извършва чрез:

1. контрол при проектирането, изграждането и функционирането на механичната вентилация в обектите, за които има изисквания за наличие на такава вентилация;

2. измервания на съдържанието на определени химични вещества в случаите, когато за същите има нормативно определени максимално допустими стойности.

(2) Държавен здравен контрол върху биологичните агенти като фактор на жизнената среда се извършва чрез контрол на провежданите дезинфекции и стерилизации в обекти с обществено предназначение и обхваща:

1. определяне на допустимо ниво на бактериална контаминация на въздуха в помещенията;

2. определяне на допустимо ниво на бактериална контаминация на използваната питейна вода;

3. определяне на допустимо ниво на бактериална контаминация на различни епидемиологично значими обекти-повърхности, използван инвентар, консумативи и апаратура, бельо, предмети за обслужване, ръце и работно облекло на работещ персонал;

4. контрол върху прилаганите стерилизационни процеси и на стерилните материали и инструменти;

5. контрол върху правилното изготвяне на дезинфекционните разтвори и съдържанието на активното вещество в дезинфекционните препарати.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравен контрол за максимално допустими стойности на електрически, магнитни и електромагнитни полета в жилищните и обществените сгради и урбанизираните територии се извършва за установяване спазването на наредбата по чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 12, буква "е" от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

Чл. 58. Държавният здравен контрол на курортните ресурси се извършва за установяване спазването на изискванията на глава втора, раздел VIII Курортни ресурси и курорти от Закона за здравето.

Чл. 59. Държавният здравен контрол на въздуха се извършва по реда на Закона за чистотата на атмосферния въздух и нормативните актове по неговото прилагане, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Чл. 60. Държавният здравен контрол на почвите се извършва по реда на Закона за почвите и нормативните актове по неговото прилагане, а за неуредените случаи се прилагат разпоредбите на Закона за здравето и тази наредба.

Раздел VI

Ред за извършване на държавен здравен контрол за спазване изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращи лъчения

Чл. 61. (1) Държавният здравен контрол за спазване изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращите лъчения, наричан за краткост здравно-радиационен контрол, се осъществява в съответствие със Закона за здравето, Закона за безопасно използване на ядрената енергия и Закона за храните.

(2) Здравно-радиационният контрол по ал. 1 включва:

1. контрол в обекти с източници на йонизиращи лъчения;
2. контрол върху продукти и стоки за повишено съдържание на радионуклиди;
3. контрол на радиационните фактори на жизнената среда;
4. контрол по спазване на изискванията на нормативните актове за осигуряване на радиационната защита на лицата при извършването на дейности с източници на йонизиращи лъчения;
5. обследване на радиационни инциденти или аварии и медицинско наблюдение на засегнатите лица.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) Държавният здравно-радиационен контрол се извършва от НЦРРЗ и от определени РЗИ с Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции (ДВ, бр. 6 от 2011 г.), спрямо които НЦРРЗ има методични функции.

(2) Здравно-радиационният контрол на територията на конкретна област се извършва от държавни здравни инспектори от една от РЗИ по ал. 1 или от НЦРРЗ съобразно районирането на страната, определено със заповед на министъра на здравеопазването.

(3) Държавният здравно-радиационен контрол на територията на цялата страна по отношение на ядрени централи, изследователски ядрени инсталации, съоръжения за управление на радиоактивни отпадъци и обекти на бившия уранодобив се извършва от държавни здравни инспектори от НЦРРЗ.

(4) Директорите на РЗИ и НЦРРЗ ежегодно със заповед определят държавните здравни инспектори, които извършват контрола по ал. 2, и контролираните от тях обекти.

(5) Директорите на РИОКОЗ извън посочените в ал. 1 оказват съдействие на инспекторите по ал. 2 при провеждане на здравно-радиационен контрол на тяхната територия.

(6) Директорите на НЦРРЗ и РЗИ по ал. 1 уведомяват директорите на РЗИ по ал. 5 за констатирани нарушения в обекти с източници на йонизиращи лъчения на тяхната територия.

Чл. 63. За целите на системния здравно-радиационен контрол обектите с източници на йонизиращи лъчения се разделят по степен на сложност съгласно приложение № 7.

Чл. 64. Контролните органи по чл. 62, ал. 1 съгласуват документи за издаване на разрешения и лицензии съгласно Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, приета с ПМС № 93 от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 2004 г.; изм., бр. 78 от 2005 г.), за:

1. използване на източници на йонизиращи лъчения за медицински цели-от НЦРРЗ;

2. схеми за разполагане на радиоактивно замърсени материали и съоръжения, получени при извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества-от НЦРРЗ за обекти с национално и регионално значение и от РЗИ с отдел "Радиационен контрол" за обекти с регионално значение.

Чл. 65. (1) В областните и общинските експертни съвети по устройство на територията при разглеждане на устройствени схеми и планове и инвестиционни проекти и проектни разработки на обекти с източници на йонизиращи лъчения участват държавни здравни инспектори от НЦРРЗ или отдел "Радиационен контрол" на съответната РЗИ.

(2) В съветите по ал. 1 инспекторите изразяват становище за съответствието на проектната документация със здравните изисквания и изискванията за радиационна защита съгласно Наредбата за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС № 200 от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 74 от 2004 г.; изм., бр. 74 от 2006 г. и бр. 46 от 2007 г.).

Чл. 66. (1) Инспекторите по чл. 62, ал. 2 участват в държавните приемателни комисии на обектите с източници на йонизиращи лъчения. Държавният здравен инспектор, който участва в държавната приемателна комисия, дава становище за готовността на строежа за въвеждането му в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и подписва протокол обр. 16, когато строежът отговаря на изискванията за радиационна защита.

(2) Становището по ал. 1 се издава след измерване на радиационните фактори на средата при работно и неработно положение на източника на йонизиращо лъчение и установяване на съответствието им с нормативните актове.

(3) Държавните здравни инспектори от НЦРРЗ и РЗИ с отдел "Радиационен контрол" участват и в приемателни комисии, назначени от председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) за установяване на готовността на обект с източник на йонизиращо лъчение за въвеждане в експлоатация, съгласно Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия.

(4) В комисиите по ал. 3 се включват:

1. за обекти от национално значение-инспектори от НЦРРЗ;
2. за обекти от регионално значение-инспектори от съответната РЗИ с отдел "Радиационен контрол" или от НЦРРЗ.

Чл. 67. (1) Контролът в обектите с източници на йонизиращи лъчения се извършва чрез текущи инспекции и тематични проверки.

(2) Текущата инспекция включва:

1. преглед на документацията, която съпровожда издадената по реда на Закона за безопасно използване на ядрената енергия лицензия или разрешение;

2. контрол по спазване на здравно-радиационните изисквания за съответния обект;

3. контрол на здравословното състояние на работещите с източници на йонизиращи лъчения;

4. контрол за наличието на средства за индивидуална и обща защита на персонала и пациентите при медицинско използване на източници на йонизиращи лъчения;

5. проверка по изпълнението на дадени предписания.

(3) При текущата инспекция в обект с източник на йонизиращо лъчение може да се извършат измервания на радиационните фактори на работната среда за съответствие с Наредбата за основните норми за радиационна защита, приета с ПМС № 190 от 2004 г. (ДВ, бр. 73 от 2004 г.), и изискванията на Наредбата за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, които обхващат:

1. доза и мощност на дозата гама/рентгеново лъчение;
2. плътност на потока бета-частици;
3. плътност на потока неутронно лъчение;
4. повърхностно радиоактивно замърсяване на работни повърхности, оборудване, работно облекло и др.;
5. други специфични радиационни фактори на работната среда.

(4) Резултатите от извършените инспекции в хода на провеждания систематичен контрол в обектите с източници на йонизиращи лъчения се вписват в протокол, който се изготвя, подписва, предоставя и съхранява по реда на чл. 8 от тази наредба.

(5) Тематичната проверка се извършва по разпореждане на главния държавен здравен инспектор или по разпореждане на директора на РЗИ с отдел "Радиационен контрол" или НЦРРЗ и обхваща отделни въпроси на радиационната защита, обект на здравния контрол или група обекти, определени по степен на сложност.

(6) Тематичната проверка се извършва по предварително подготвена програма, която включва:

1. целта и обектите на проверката;
2. проверяваните показатели;
3. вземането на проби за анализ и измерване на радиационни параметри.

(7) Резултатите от тематичната проверка се обработват, обобщават и анализират на регионално ниво, а когато проверката е разпоредена от главния държавен здравен инспектор, резултатите се представят в Министерството на здравеопазването.

Чл. 68. (1) На държавен здравно-радиационен контрол подлежи производството, търговията и използването на стоки за повишено съдържание на радионуклиди.

(2) Контролът по ал. 1 има за цел спазването на изискванията за защита на лицата при хронично облъчване, определени в Наредба № 25 от 2005 г. за изискванията за защита на лицата при хронично облъчване в резултат на производство, търговия и използване на суровини, продукти и стоки с повишено съдържание на радионуклиди (обн., ДВ, бр. 64 от 2005 г.; изм., бр. 80 от 2005 г.).

Чл. 69. Здравно-радиационен контрол се извършва и по отношение на:

1. спазване на изискванията за:

а) извършване на облъчване на храни с йонизиращи лъчения само от лица, получили удостоверение за регистрация от министъра на здравеопазването по реда на чл. 22б от Закона за храните;

б) получаване на разрешение от министъра на здравеопазването за облъчване на всеки отделен вид храна, получено по реда на чл. 22в от Закона за храните;

2. спазване на изискванията на Наредба № 6 от 2002 г. за видовете храни, които могат да се обработват с йонизиращи лъчения, и условията и реда за обработването им (ДВ, бр. 38 от 2002 г.);

3. спазване на изискванията на приложимите регламенти на ЕС.

Чл. 70. (1) Здравно-радиационен контрол за оценка на облъчването на населението се извършва на следните фактори на жизнената среда:

1. атмосферни отлагания и аерозоли в атмосферен въздух;

2. радиационен гама-фон;

3. питейни води;

4. растителност и почви;

5. мляко и други храни.

(2) Контролът по ал. 1 се осъществява чрез определяне на:

1. мощността на дозата гама-лъчение;

2. обща бета-активност и/или съдържание на естествени и техногенни радионуклиди.

(3) Обемът, периодичността и обектите на контрол се определят със заповед на министъра на здравеопазването.

Чл. 71. Контролът за здравословното състояние на работещите с източници на йонизиращи лъчения се провежда в съответствие с изискванията на Наредба № 29 от 2005 г. за здравни норми и изисквания при работа в среда на йонизиращи лъчения (ДВ, бр. 78 от 2005 г.) чрез:

1. експертна оценка на годността на дадено лице за работа в среда на йонизиращи лъчения по данни от предварителния и периодичния медицински преглед;

2. контрол за проведен ежегоден медицински преглед и наличие на документ за пригодност за работа в среда на йонизиращи лъчения.

Чл. 72. Здравно-радиационен контрол за защита на пациентите при медицинско облъчване се провежда в съответствие с изискванията на Наредба № 30 от 2005 г. за условията и реда за осигуряване защита на лицата при медицинско облъчване (обн., ДВ, бр. 91 от 2005 г.; изм., бр. 99 от 2006 г.) чрез:

1. контрол върху осигуряване и поддържане на качеството на медицинската радиологична апаратура;

2. периодично оценяване на дозите на пациентите при диагностични и терапевтични процедури с източници на йонизиращи лъчения и сравняването им с националните референтни нива;

3. контрол на дейността на регистрирани физически и юридически лица за изпитване на качеството на медицинска радиологична апаратура.

Чл. 73. (1) На държавен здравно-радиационен контрол подлежи осигуряването на защита при работа с източници на йонизиращи лъчения за медицински цели.

(2) Контролът по ал. 1 има за цел спазването на изискванията на наредбите по чл. 65, ал. 1, т. 6 от Закона за здравето при проектиране, строителство, въвеждане в експлоатация, преустройство и извеждане от експлоатация на обекти, използващи източници на йонизиращи лъчения за медицински цели.

(3) На здравно-радиационен контрол за спазване на изискванията за радиационна защита подлежат дейностите по монтаж, ремонт и техническо обслужване на медицинска радиологична техника.

Чл. 74. (1) Насочен здравно-радиационен контрол се провежда при постъпил сигнал за радиационен инцидент или авария.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва от екип от служители на РЗИ с отдел "Радиационен контрол" или НЦРРЗ, съставът на който се определя

от директорите на РЗИ или НЦРРЗ в зависимост от вида на инцидента. Проверките могат да се извършват съвместно с представители на други ведомства и организации.

(3) Контролът по ал. 1 има за цел установяване на засегнатите от инцидента или аварията лица, оценка на здравния риск и насочване към специализирано медицинско наблюдение и провеждане на биологична дозиметрия при необходимост.

(4) При провеждане на насочен здравно-радиационен контрол се спазват изискванията на Наредба № 28 от 2006 г. за условията и реда за медицинско осигуряване и здравни норми за защита на лицата в случай на радиационна авария (ДВ, бр. 84 от 2006 г.).

(5) Лечението на засегнатите при аварията лица се провежда в съответствие с разпоредбите на наредбата по чл. 65, ал. 2 на Закона за здравето.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Локални източници на шум" са търговските обекти, увеселителните заведения, сервиси за услуги и други, разположени на територията, определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

2. "Шумови емисии" са нивата на проникващия и оказващ влияние върху човека шум.

3. "Допълнителни замърсители" са замърсители на атмосферния въздух, приоритетни за дадено населено място или група населени места, зависещи от вида на източниците на замърсяване.

Заклучителна разпоредба

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 19, ал. 4 от Закона за здравето.

Министър: Евг. Желев

Приложение № 1 към чл. 5, ал. 7

(Изм. - ДВ, бр. 38 от 2011 г., в сила от 17.05.2011 г.)

Лице на служебна карта на държавен здравен инспектор от Министерство на здравеопазването

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

СЛУЖЕБНА КАРТА №

<i>Снимка</i>

ЕГН
длъжност

**ПОЛЗВА ПРАВАТА НА
ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН ИНСПЕКТОР**

МИНИСТЪР:
подпис и печат

Лице на служебна карта на държавен здравен инспектор от Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

**РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ
И КОНТРОЛ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ**
.....

СЛУЖЕБНА КАРТА №

<i>Снимка</i>

ЕГН
длъжност

**ПОЛЗВА ПРАВАТА НА
ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН ИНСПЕКТОР**

ДИРЕКТОР:
подпис и печат

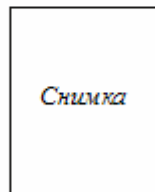
Лице на служебна карта на държавен здравен инспектор от Национален център по радиобиология и радиационна защита

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО РАДИОБИОЛОГИЯ
И РАДИАЦИОННА ЗАЩИТА

СЛУЖЕБНА КАРТА №

ИМЕ

ПРЕЗИМЕ

ФАМИЛИЯ

ЕГН

ДЛЪЖНОСТ

**ПОЛЗВА ПРАВАТА НА
ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН ИНСПЕКТОР**

ДИРЕКТОР:

подпис и печат

Гръб на служебните карти на държавни
здравни инспектори

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

Чл. 19. (2) При провеждането на държавния здравен контрол държавните здравни инспектори имат право:

1. на свободен достъп до обектите, продуктите, стоките, дейностите и лицата, подлежащи на контрол;

2. да изискват сведения и документи и да получават копия от тях на хартиен и/или електронен носител;

3. да вземат проби и образци за лабораторни анализи в количества, необходими за извършване на изследвания;

4. да разпореждат извършване на прегледи и изследвания за оценка на здравословното състояние на лицата по чл. 34, ал. 3;

5. да предписват отстраняване от работа на лица, които са болни или заразители и представляват опасност за здравето на околните;

6. да предписват провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки, като определят срокове за тяхното изпълнение;

7. да спират експлоатацията на обекти с обществено предназначение, на части от тях или на съответната дейност в случаите по чл. 38, ал. 3, като уведомят незабавно директора на регионалната здравна инспекция;

8. да спират реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека в случаите по чл. 39, ал. 1, т. 1;

9. да поставят удостоверителни знаци в случаите по чл. 38 и 39;

10. да съставят актове за установяване на административни нарушения;

11. да предлагат на органите на Дирекцията за национален строителен контрол при въвеждане в експлоатация на строежите в Република България решение за отказ за приемане на обекти с обществено предназначение, когато установят съществени нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;

12. да издават хигиенни заключения за съответствието на обектите с обществено предназначение, на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и на максимално допустимите нива на факторите на жизнената среда със здравните изисквания;

13. да правят предложения за принудителни административни мерки, предвидени в закон.

Чл. 48. Органите на Министерството на вътрешните работи, другите държавни и общински органи и ръководителите на ведомствата, организациите, физическите и юридическите лица са длъжни да оказват необходимата помощ и съдействие на държавните здравни инспектори при упражняване на правомощията им.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

—.....

ОБЕКТЪТ Е СПРЯН ОТ

ЕКСПЛОАТАЦИЯ

ДО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НАРУШЕНИТЕ ЗДРАВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Дата: ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН
ИНСПЕКТОР:

ПОДПИС

Приложение № 3 към чл. 7, ал. 1, т. 12

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

—.....

СТОКАТА Е СПРЯНА

ОТ РЕАЛИЗАЦИЯ

**ДО ИЗЛИЗАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛАБОРАТОРНИЯ АНАЛИЗ
И ЕКСПЕРТИЗАТА**

Дата: ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН
ИНСПЕКТОР:

ПОДПИС

Приложение № 4 към чл. 18, ал. 3

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

—.....

гр. П.к.

тел.

.....

ул. №

факс:

.....

e-mail

Изх. №/..... 20..... г.

**ЗДРАВНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ЗА СЪГЛАСУВАНЕ НА ПРОЕКТ ЗА
ОБЩ / ПОДРОБЕН УСТРОЙСТВЕН ПЛАН (УСТРОЙСТВЕНА
СХЕМА)**

ВИД НА
ПРОЕКТА.....

.....

ТЕРИТОРИЯ:
.....

.....

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:.....

АДРЕС: гр. (с.),

община (район)

ул. (ж.к.)

.....

№ (блок)

ПО ЗАЯВЛЕНИЕ с вх. №/.....20..... г.

СЪГЛАСУВА (НЕ СЪГЛАСУВА)

ПРОЕКТА за ОБЩ / ПОДРОБЕН УСТРОЙСТВЕН ПЛАН

(УСТРОЙСТВЕНА СХЕМА) за:.....

.....

.....

.....

.....

(изписва се конкретният вид дейност и основание за съгласуване)

Основание да не се

съгласува:.....

.....

.....

.....

.....

.....
Настоящото здравно заключение се издава на основание чл. 35 от Закона за здравето, чл. 18, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол и чл. 121, ал. 2, чл. 127, ал. 2 и чл. 128, ал. 6 от Закона за устройство на територията.

ДИРЕКТОР:.....
(име, подпис, печат)

Приложение № 5 към чл. 19, ал. 1

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ**

—.....
гр. П.к. тел.
.....
ул. № факс:
.....
e-mail

Изх. №/..... 20..... г.

**ЗДРАВНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ЗА ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЕКТ**

ОБЕКТ:
.....
.....
.....

АДРЕС: гр.(с.), община (район)

ул. (ж.к.)

№ (блок)

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:
.....
.....

АДРЕС: гр.(с.), община (район)

.....

.....
.....
.....
.....
.....

в) насочени инспекции, бр., във връзка със:

.....
.....
.....
.....
.....

2.2. Извършен лабораторен контрол на:

а) стоки със значение за здравето на човека (повод за контрола, вид и брой на стоките, здравно заключение за стоките):

.....
.....
.....
.....
.....

б) фактори на средата в обекта (повод за контрола, вид и брой на факторите, здравно заключение за факторите):

.....
.....
.....
.....
.....

2.3. Издадени задължителни предписания за привеждане на обекта и дейностите в него в съответствие със здравните изисквания, общ брой, от които:

а) предписание
№...../.....,
изпълнено/неизпълнено
(предприети мерки
.....);

б) предписание

№ /,

изпълнено/неизпълнено

(предприети мерки

.....
.....);

в).....
.....

2.4. Съставени актове за констатирани нарушения, общ брой ..., от които:

а) акт № /
поради.....
.....
.....

б) акт № /
поради.....
.....
.....

в).....
.....

2.5. Издадени заповеди, общ брой, от тях за:

а) спиране на експлоатацията на обекта или на части от него и причини за това:

- заповед № /
поради.....
.....
.....

- заповед № /
поради.....
.....
.....

б) спиране на дейност(и) в обекта и причини за това:

- заповед № / поради
.....
.....
.....

- заповед № /
поради.....
.....
.....

в) спиране реализацията, изтегляне от пазара на продукти и стоки със

значение за здравето на човека и изземването им от потребителите и причини за това:

- заповед №/.....
поради

.....
.....

- заповед №/.....
поради.....

.....
.....

г) преработка, използване за други цели или унищожаване на продукти или стоки със значение за здравето на човека и причини за това:

- заповед №/.....
поради.....

.....
.....

- заповед №/.....
поради.....

.....
.....

2.6. Издадени наказателни постановления, общ брой, от които:

а) на ръководители, бр.

б) на персонал, бр.

3. Оценка на състоянието на обекта в края на периода

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

Дата:

Изготвил:

.....

(име на държавния здравен инспектор)

Приложение № 7 към чл. 63

Обекти с йонизиращи лъчения, които подлежат на здравно- радиационен контрол

I степен на сложност

- ядрена централа-всеки енергетичен блок;
- изследователска ядрена инсталация-един експериментален ядрен реактор;
- предприятие, преработващо материали с повишено съдържание на естествени радиоактивни вещества-установка за обработка на материали с повишено съдържание на естествени радионуклиди;
- радиоизотопна лаборатория I клас-всяка лаборатория за работа с открити източници на йонизиращи лъчения;
- промишлен гама-облъчвателен комплекс с обща защита-всеки отделен комплекс;
- облъчвателен комплекс с електрони за промишлени и медицински цели с енергия над 1 MeV-всеки ускорител на заредени частици;
- съоръжение за управление на радиоактивни отпадъци-всяка обособена част от предприятие за преработка, съхранение и погребване на радиоактивни отпадъци;
- лаборатория, работеща с преносими гама-дефектоскопи-всяка дефектоскопна лаборатория;
- лаборатория за гама- и неутронен каротаж-всяка отделна лаборатория;
- лаборатория за презареждане на гама-дефектоскопи-всяка отделна лаборатория;

II степен на сложност

- медицинско радоново отделение-всяко отделно заведение като цяло;
- радиоизотопна лаборатория II клас-всяка отделна лаборатория;

- лаборатория за рентгенова дефектоскопия-всяка отделна лаборатория;
- лаборатория за стационарна гама-дефектоскопия-всяка отделна лаборатория;
- гама-облъчвателна уредба с местна защита-всяка гама-установка;
- ускорител на заредени частици с енергия под 1 MeV-всеки ускорител на заредени частици;
- лаборатория с неутронни генератори-всяка отделна лаборатория;
- хранилище за временно съхраняване на радиоактивни вещества и дефектоскопи-всяко отделно хранилище;

III степен на сложност

- рентгенов апарат с медицинско предназначение-всяка рентгенова уредба независимо от броя на рентгеновите тръби;
- лаборатория за рентгеноструктурен, рентгенофлуоресцентен и рентгеноспектрален анализ-всеки отделен апарат;
- рентгенов апарат, използван в наука, селско стопанство и др.-всяка рентгенова уредба независимо от броя на рентгеновите тръби;
- лаборатория за електронна микроскопия-всяка обособена лаборатория;
- прибори за технологичен контрол-нивомери, нивосигнализатори, везни, неутрализатори на статично електричество и др., разположени в една сграда;
- лаборатория, използваща радиоактивни еталони с активност над нивото за изключване от разрешителен и лицензионен режим съгласно Наредбата за основните норми за радиационна защита-всяка отделна лаборатория;
- радиоизотопна лаборатория III клас-всяка отделна лаборатория;
- рентгенови апарати за пролъчване на багажи-всички разположени в едно помещение;

- пожароизвестителна уредба-независимо от броя на йонизационните датчици, разположени в една сграда;
- лаборатория, използваща закрити източници на йонизиращи лъчения-всяка отделна лаборатория;
- обект на бившия уранодобив-всеки обособен обект.